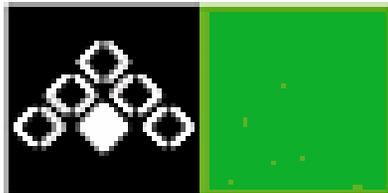

JT-COM - Compras y contratación con criterios de sostenibilidad. La cadena de proveedores.

DE LA AMBIENTALIZACIÓN INTERNA A LA AMBIENTALIZACIÓN DE LA CADENA DE CONTRATISTAS

Ana Romero Càlix
Técnica de Gestión Ambiental
Entidad Metropolitana de Servicios Hidráulicos y Tratamiento de
Residuos (EMSHTR)
Àrea Metropolitana de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient

DE LA AMBIENTALIZACIÓN INTERNA A LA AMBIENTALIZACIÓN DE LA CADENA DE CONTRATISTAS

Ana Romero Càlix

Técnica de Gestión Ambiental

Dirección de Servicios del Ciclo del Agua y Gestión Ambiental

Madrid, 2/12/08

1.- El área metropolitana de Barcelona. La Entidad del Medio Ambiente.

2.- El proceso de ambientalización interna

3.- El proceso de ambientalización de la cadena de proveedores

1.- El área metropolitana de Barcelona. La Entidad del Medio Ambiente.

2.- El proceso de ambientalización interna

3.- El proceso de ambientalización de la cadena de proveedores

Àrea Metropolitana de Barcelona

Indicadores

➤ **Población:** 3.126.294 hab

➤ **Superficie:** 585,4 km²

➤ **Densidad:** 5.340,4 hab/km²

➤ **Residuos:** 1.661.692 tn/año

1,46 kg./hab./día

31,36 % recogida selectiva

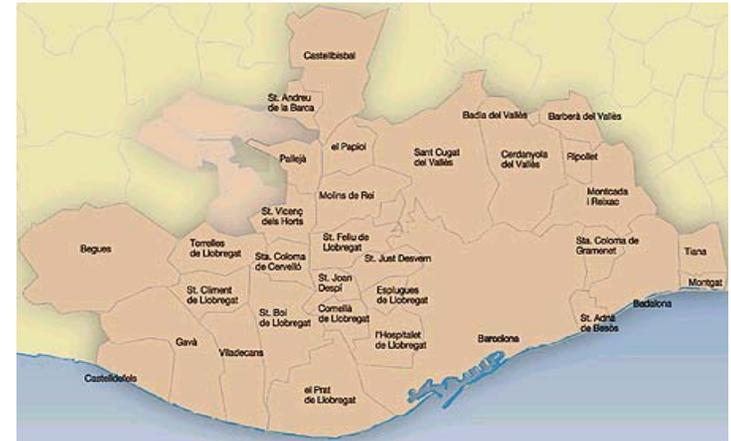
53,2 % valorización

➤ **Agua:** 113,79 l/hab./día

276 millones de m³ tratados

19 hm³ agua reutilizada

1.910 inspecciones

Entidad del Medio Ambiente del Área Metropolitana de Barcelona

- Administración local creada per ley hace 20 años
- Competencias
 - Ciclo del agua (abastecimiento, saneamiento, reutilización, pluviales..)
 - Gestión y tratamiento de residuos municipales
- Presupuesto 2008: 228 M€

Ambientalización INTERNA

↘ Plan de actuación 2003-2007

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient

Àrea Metropolitana de Barcelona
Mancomunitat de Municipis

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Transport

Àrea Metropolitana de Barcelona

EMAS
GESTIÓ AMBIENTAL
VERIFICADA
ES-CAT-000230

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient

1.- El área metropolitana de Barcelona. La Entidad del Medio Ambiente.

2.- El proceso de ambientalización interna

3.- El proceso de ambientalización de la cadena de proveedores

Ambientalización INTERNA: el Comité de Medio Ambiente

- Coordinadora SGA – Ambientòloga-
- Rpte. Serv. del Ciclo del Aigua y Gestión Ambiental– Ingeniera Industrial-
- Rpte. Serv. Gestión y Prevención de Residuos – Biólogo-
- Rpte Serv. EconómicoFinanciero – Economista-
- Rpte. del Servei Jurídic – Abogado-
- Rpte. de Servicios Internos (EMA-MMAMB-EMT) – Ingeniero Industrial -

The screenshot shows a PDF document in Adobe Reader. The document title is 'ACTA REUNIONS COMITÈ MEDIAMBIENT'. The page number is 'Pàgina 1 de 3'. The document is dated '20/06/2008' and has an 'Acta núm: 37'. The 'Assistents' are listed as Ana Romero (AR), Esther Suárez (ES), Jose Ignacio Álvarez (JIA), Albert Torras (AT), Maribel Vela (MV), and Elena Lacort (EL). The 'Excusats' are Montse Martínez (MM). The 'Pren acta' is Elena Lacort (EL). The document is part of 'Expedient: 589/06'. The 'Temes a tractar' section includes: 1- Repàs tasques pendents (quadre final de l'última acta) (TOTS), 2- Repàs programa de seguiment (ES), 3- Programa Ambiental 2008: discussió sobre objectius pendents o recentment iniciats (AR), and 4- Pendent: sessió CMA oberta a tots els treballadors / visites a les plantes (TOTS). The 'Resum dels Temes tractats' section includes: 1.- MV i AR indiquen, arrel de la seva reunió fa uns dies sobre l'Ambientalització de Contractes, que l'EMA està limitada ja que la compra de productes i serveis on l'EMA té incidència directa és molt reduïda (neteja, manteniment, ... són serveis que contracta la MMAMB). Tanmateix es podria contemplar la possibilitat

Ambientalización INTERNA: Formación

Título	Formación/ Sensibilización	Personal al que se dirige	Fecha prevista
Sistema de Gestión Ambiental	Formación	Personal temporal y nuevas contrataciones	Todo el año
Criterios ambientales de contratación	Formación	Personal técnico y administrativo que impulsa contratos (menores o no) + personal del Servicio de contratación + personal de Compras del AMB	Marzo
Criterios ambientales en la contratación de publicaciones	Formación	Personal de EMA que hace publicaciones. Abierto personal de publicaciones de AMB.	Marzo
Oficina Verde	Formación	Responsables de material de EMA y de compras del AMB	Marzo
Gestión del papel en la oficina. Orientación a una administración electrónica.	Formación	Tod el personal de EMSHTR	Abril a Julio
Recursos informáticos para reducir el uso del papel en las oficinas	Formación	Personal de EMSHTR	Todo el año
Visita a una instalación de tratamiento de agua	Sensibilización	Personal de EMSHTR	Julio 2008
Visita a una instalación de tratamiento de residuos	Sensibilización	Personal de EMSHTR	Julio 200
Conducción eficiente	Sensibilización	Personal de EMSHTR que usa vehículos para desplazamientos laborales	Todo el año

Ambientalització INTERNA: Sensibilització

Tots junts contribuïm a reduir els impactes ambientals a la nostra feina diària.

Amb unes dosis de sentit comú i amb petites modificacions en els nostres hàbits diaris, estalviarem matèries primeres, energia i reduïrem la contaminació.

Per a més informació consulteu el cd del Sistema de Gestió Ambiental

DESCRIPCIÓ I REALITZACIÓ: Pirena Consulting

Les bones pràctiques ambientals són d'aplicació per a tot el personal de l'EMSHTR, els estudiantants en pràctiques i els treballadors d'altres empreses que desenvolupin la seva tasca a les nostres oficines.

El personal que da a terme contractes de béns o serveis rep la formació necessària per a realitzar una compra verda i sostenible.

© Pirena Consulting - Barcelona, 2011

Bones pràctiques ambientals a les oficines de l'EMSHTR

Àrea metropolitana de Barcelona
Entitat del medi ambient

Àrea metropolitana de Barcelona
Entitat del medi ambient

Presentació

Sortir

Diagnosi
Ambiental

Estat
d'Implantació

Política
Ambiental

Manual de
Medi Ambient

Procediments
Sectorials

Recull
Gràfic

Eines de Comunicació
i Informació

Política Ambiental

El nostre compromís

Aprovada per la Comissió de Govern a Barcelona, 26 d'octubre de 2006

Conscients de les repercussions que les nostres activitats poden tenir sobre el medi ambient, hem elaborat la Política Ambiental de l'EMSHTR, on s'estableixen els objectius i les fites ambientals que guien les nostres accions ara i en el futur immediat.

L'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona va ser creada pel Parlament de Catalunya amb l'objectiu de gestionar la prestació dels serveis d'abastament i distribució d'aigua potable, el sanejament de les aigües residuals i el tractament dels residus municipals dels 33 municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona que la integren. Desenvolupa les seves activitats amb criteris de solidaritat i equitat territorial, cooperació municipal, eficiència econòmica, innovació tecnològica i cooperació amb el sector privat. La seva missió és promoure en la població comportaments i hàbits responsables, assegurar condicions ambientals sostenibles i proporcionar serveis públics de qualitat en benefici dels ciutadans, les empreses, els municipis i les institucions de l'àmbit metropolità.

L'Entitat del Medi Ambient ha implantat un Sistema de Gestió Ambiental segons el Reglament EMASII i, per això, assumeix el compromís de:

- **Complir amb la legislació ambiental** vigent així com els altres requisits ambientals que li siguin d'aplicació.
- **Avaluar i conèixer tots els impactes ambientals derivats de les seves activitats amb l'objectiu de prevenir-los i reduir-los** sempre que sigui possible a fi de contribuir a la protecció i millora de l'entorn.
- **Promoure un ús sostenible dels recursos naturals** per satisfer les necessitats actuals sense comprometre les de les generacions futures, incloent en la seva activitat diària bones pràctiques ambientals.
- **Facilitar una adequada formació, sensibilització i participació del personal.**
- **Integrar criteris ambientals en la compra i utilització** de materials, així com en la contractació d'obres i serveis.
- **Promoure la implantació de sistemes de gestió ambiental en les empreses pròpies i concessionàries.**
- **Implantar un procés de millora contínua**, mitjançant l'avaluació sistemàtica i periòdica del Sistema de Gestió Ambiental, dels seus Objectius Ambientals i de la present Política Ambiental.
- **Comunicar aquesta Política Ambiental** a tot el personal adscrit a l'organització, així com al públic en general, i mantenir-la a disposició de tots ells.

Estalviem paper a la impressora

Abans l'ortografia

RECORDA

- Limita l'ús de paper
- Imprimeix a doble cara
- Utilitza paper reciclat

Estalviem aigua al lavabo

RECORDA

- Si necessites aigua calenta, tancar el grif directament. Hi ha recirculació interna.
- En el WC utilitza paper reciclat i curta sempre que puguis.

Cada residu al seu contenidor

Paper i cartró

Despatxos de les plantes 5, 6 i 7

Envasos de plàstic / Llaunes

Plantes 5, 6 i 7

Piles

Planta 5

Estalviem energia

Aparells informàtics

- Desconnecta els monitors dels ordinadors quan no els utilitzis
- Apaga els equips en finalitzar la jornada laboral

Climatització

- Regula els termòstats individuals a una temperatura moderada
- Tanca les finestres i portes si el sistema de climatització està funcionant

Enllumenat

- Aprofita la llum natural: obre cortines i persianes
- Encén només els llums necessaris
- Apaga els llums en abandonar una estança

Desplaçaments

- Prioritza el transport públic en els desplaçaments en horari laboral
- Si has d'utilitzar un vehicle, procura que porti el màxim nombre de passatgers
- Fes servir la comunicació electrònica i solament utilitza el servei de missatgeria quan sigui totalment necessari

CD i DVD

Plantes 5, 6 i 7

Sistema de Gestió Ambiental

Ambientalización INTERNA: Contratación

Limpieza y mantenimiento

Requisitos obligatorios

- El adjudicatario se hará cargo de los residuos generados en la ejecución del servicio contratado y garantizará su correcta gestión según la legislación vigente
- Se podrá solicitar al adjudicatario la documentación correspondiente a la hoja de aceptación, seguimiento, etc. en cualquier momento de la vigencia del contrato
- En el informe final de año constarán los residuos gestionados por la empresa adjudicataria, código CER y vías de gestión
- La empresa adjudicataria, en el desarrollo de su servicio en las instalaciones metropolitanas, cumplirá los mismos requisitos que el resto de trabajadores por lo que se refiere a buenas prácticas ambientales (se podrá exigir que asista a una sesión de formación anual de entre 1-2h).

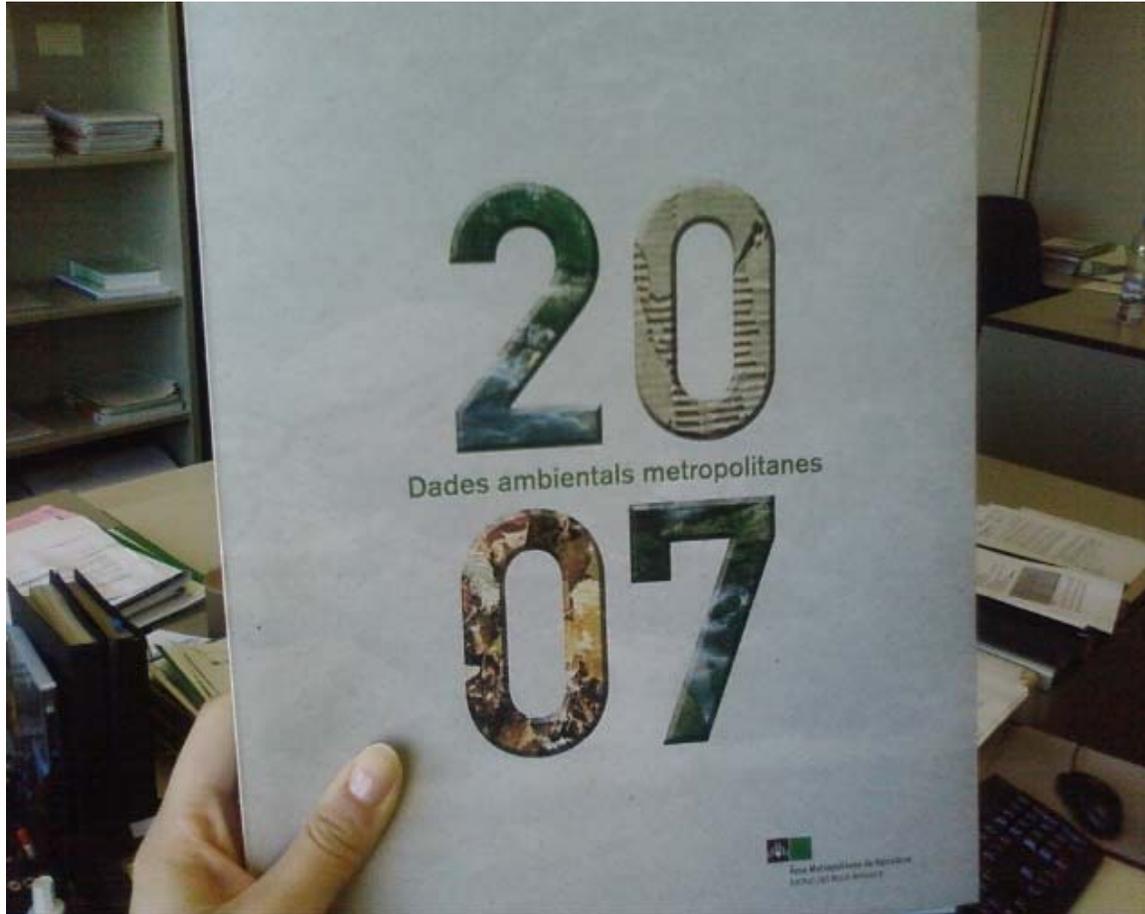
Requisitos adicionales con valoración positiva

- Uso de productos no clasificados como muy tóxicos (T+), tóxicos (T), corrosivos (C), nocivos (Xn), irritantes (Xi R41, R42 y/o R43) o peligrosos para el medio ambiente (N).
- Uso de productos de plásticos no contaminantes (100% reciclado o de polipropileno o polietileno, evitando plásticos clorados)
- Uso de envases monomaterial
- Uso de envases rellenables

Vending (màquinas expendedoras)

- Exigencia al de gestionar los envases de plástico y cartón usados para transportar bebidas, alimentos sólidos, etc. que se cargan en las máquinas. Además, se le requiere que en cualquier momento deberá poder acreditar documentalmente la correcta gestión.
- Puntos según criterios de eficiencia energética de las máquinas expendedoras (empresa aportó documentación al respecto. Cabe decir que este requisito pesaba muy poco en el total del baremo.)

Ambientalización INTERNA: Contratación

Ambientalització INTERNA: Comunicació

**A l'estiu, el termòstat a $\geq 24^{\circ}\text{C}$!
T'estalviaràs constipats i 16 Wh/m^2 dia
per cada grau que pugis!**

Novetats

• **El dia Mundial del Medi Ambient**, es van dur a terme algunes accions de sensibilització al personal, amb l'objectiu d'incentivar els treballadors a fer un ús més sostenible dels seus recursos. D'una banda, es van repartir "gotimplores" a tots els treballadors que ho desitgessin, sens dubte una bona manera de disminuir el consum de gots i/o ampolles de plàstic. D'altra banda, es va col·locar un panell informatiu a l'entrada de l'edifici B, on s'exposava la progressiva reducció anual en el nostre consum de paper.

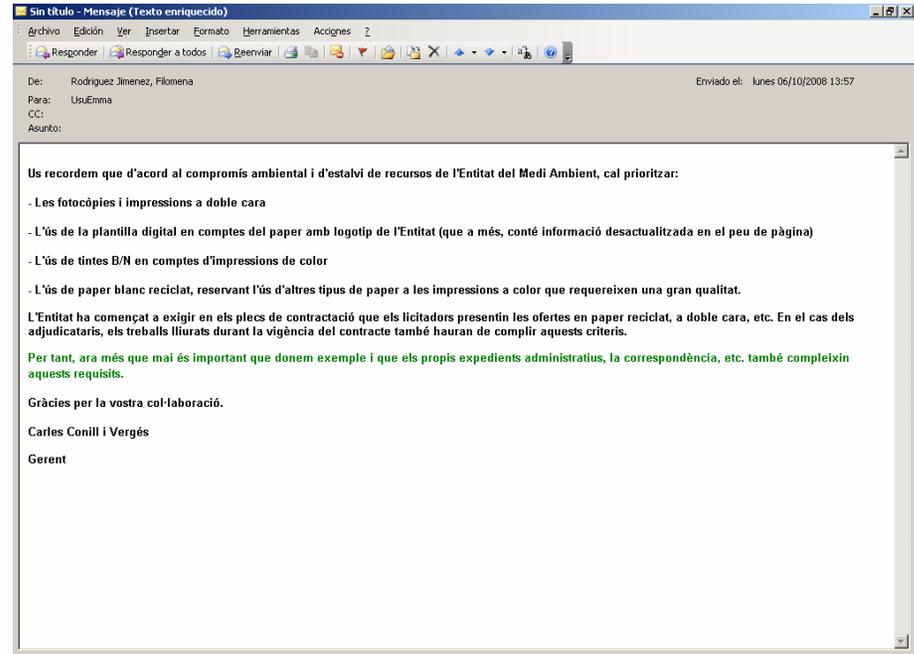

• **L'Auditoria Externa** del 26 i 27 de juny ha estat tot un èxit! No es va detectar cap no conformitat i les de l'anterior auditoria han estat corregides satisfactòriament, gràcies a la col·laboració de tots els treballadors.

Comunicacions Internes

• **Rotlles de cartró de paper higiènic.** S'ha rebut una pregunta sobre quin destí donar al rotlle de paper higiènic un cop gastat. Us comuniquem que podeu dipositar-lo a la paperera del paper eixugamans ja que després aquesta es buida als bujols blaus de paper per reciclar.

• A proposta d'una treballadora del CMA, s'estudiarà la possibilitat de posar un **compostador al jardí**.

Àrea metropolitana de Barcelona
Entitat del medi ambient

7

DIRECCIÓ DE SERVEIS DEL CICLE DE L'AIGUA

INSPECCIÓ I CONTROL AMBIENTAL

6

GERÈNCIA E

DIRECCIÓ SERVEIS JURÍDICS I ADMINISTRATIU

SERVEI ECONÒMIC I FINANCER

TRESORERIA

SECRETARIA

INTERVENCIÓ

5

DIRECCIÓ DE SERVEIS DE PREVENCIÓ I GESTIÓ DE RESIDUS

AMENT

Àrea metropolitana de Barcelona
Entitat del transport

4

GERÈNCIA ENTITAT METROPOLITANA DEL TRANSPORT

DIRECCIÓ DE SERVEIS EMT

SERVEI DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA

SERVEI DE GESTIÓ I PROMOCIÓ DEL TRANSPORT

SERVEI DE PLANIFICACIÓ I ESTUDIS

1

INSTITUT METROPOLITÀ DEL TAXI

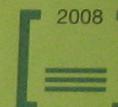
A l'Entitat del Medi Ambient, el 2007 vam reduir el consum de paper i... continuem fent-ho

46,21 kg. per treballador i per any

37,14 kg. per treballador i per any

Objectiu:
33,44 kg. per treballador i per any

Què pot fer cadascun de nosaltres per aconseguir-ho?

Per exemple, estalviar 4 fulls cada dia:

- Evitar imprimir innecessàriament
- Escanejar abans de fotocopiar
- Imprimir a doble cara

I a més, recorda que:

- A totes les plantes de l'EMA hi ha màquines multifunció que fan fotocopies en pdf
- Les noves impressores a color admeten el paper reciclat que pots fer servir quan no et cal una elevada qualitat d'imatge

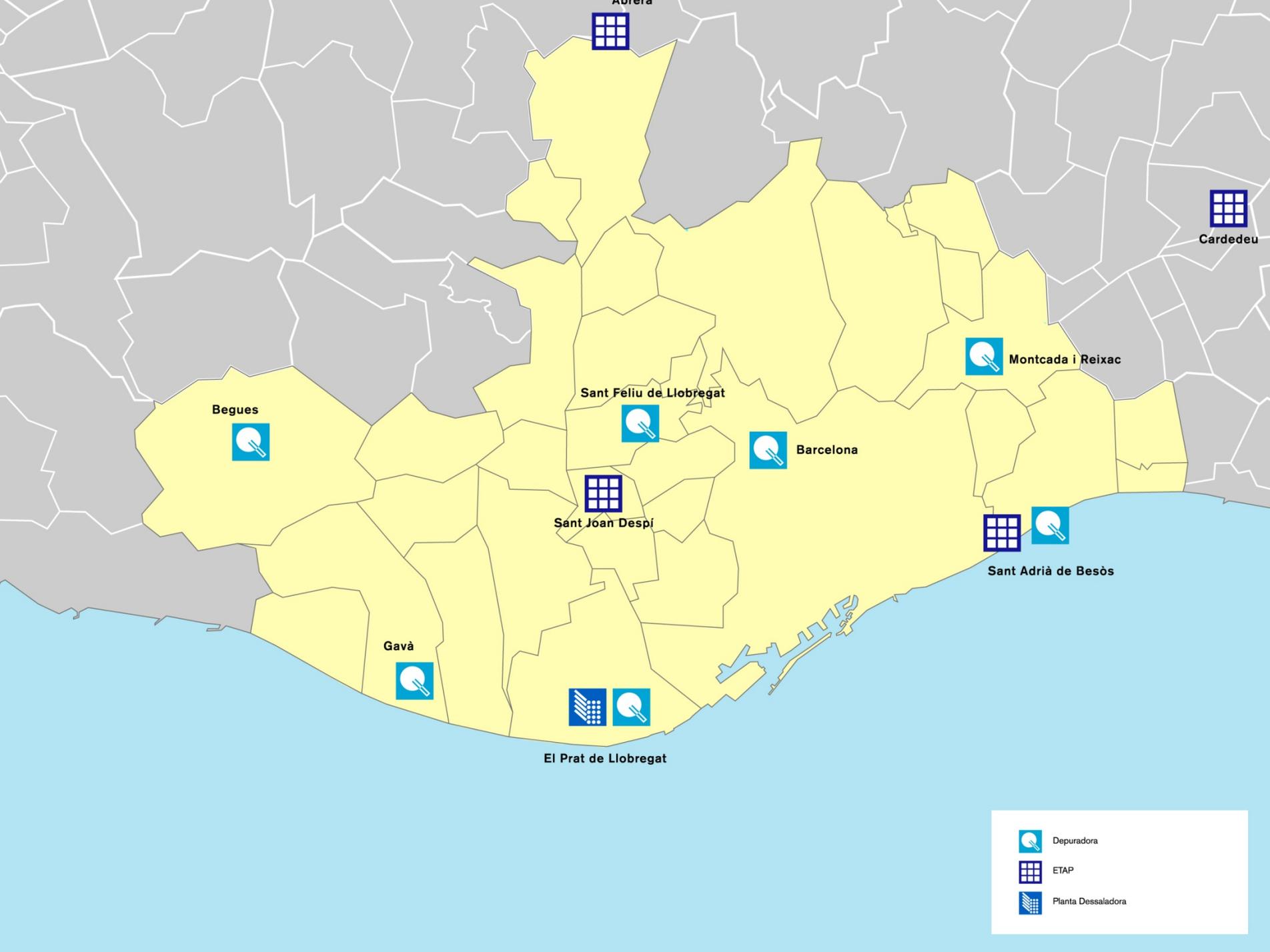

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient

1.- El área metropolitana de Barcelona. La Entidad del Medio Ambiente.

2.- El proceso de ambientalización interna

3.- El proceso de ambientalización de la cadena de proveedores

Abrisera

Cardedeu

Begues

Sant Feliu de Llobregat

Montcada i Reixac

Barcelona

Sant Joan Despí

Sant Adrià de Besòs

Gavà

El Prat de Llobregat

 Depuradora

 ETAP

 Planta Dessaladora

Hostalets de Pierola
(en projecte)

Sant Cugat del Vallès

Cerdanyola del Vallès

Molins de Rei

(en projecte)

Montcada i Reixac

Torrelles de Llobregat

Badalona

Barcelona

Sant Adrià de Besòs

Gavà

Viladecans

Castelldefels

- Ecoparc
- Dipòsit Controlat
- Planta de Compostatge
- Planta de Trassassament
- Planta de Selecció o Triatge d'Envasos
- Planta de voluminosos
- Planta de Valorització Energètica
- Restauració amb rebuig embalat
- Clausurat

“Las empresas que ofrecen servicios en nombre de la Entidad son embajadoras de nuestro compromiso con el medio ambiente”

En 2007 nos planteamos como acometer proceso de ambientalización de la cadena de proveedores / contratistas mediante un proceso de ambientalización de la contratación:

- Pliegos administrativos generales (2008-2009)
- Pliegos técnicos (2008-2009-...)
- Contratos ya existentes de larga duración
- Contratos menores

Plan de sostenibilidad 2008-2012

Barcelona, 25 de gener de 2008

Líneas estratégicas del Plan de Sostenibilidad

- 0. Conocer la emisiones globales de GEH derivadas de la actividad de la Entidad en sus oficinas y en las plantas propias y concesionarias.**
- 1. Ambientalizar la gestión y promoverla en otras administraciones y empresas relacionadas con la Entidad.**
- 2. Incorporar el compromiso frente al cambio climático en las actuaciones de la EMA.**
- 3. Establecer sistemas de información / comunicación ambiental dinámicos en desarrollo de las directiva UE, Arrhus, etc.**

Línia	Any 2008	Any 2009	Any 2010	Any 2011	Any 2012
1.1					
1.2					
1.3	Caldera planificar-ho previ a la revisió de cada ordenança				
1.4					
1.5					
1.6					
2.1					
2.2					
2.3					
2.4					
2.5					
2.6					
2.7					
3.1					
3.2					
3.3					
3.4					
3.5					

Ambientalización EXTERNA: La Guía práctica de compra verde para empresas propias y concesionarias

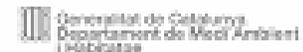
Objetivo: promover la introducción de criterios de decisión ambientales en la compra de bienes y servicios por parte de las empresas que prestan servicios en representación de la Entidad.

Fase I: Diagnóstico previo y visitas (3 empresas) + encuesta telemática (resto de empresas)

Fase II: Evaluación de la información

Fase III: Elaboración de fichas

Fase IV: Sesiones formativas

Fase I: Diagnóstico previo

23 encuestas

Parte General

- Diagnóstico ambiental
- Certificado ISO 14.001/EMAS
- Se está implantando o hay previsión de implantar un SGA
- Puntúa del 1 al 10 la conciencia ambiental de tu empresa

Parte específica

- Contabilidad de GEI
- Control de personal en aspectos ambientales
- Formación en aspectos ambientales al personal
- Resp. técnicos especializados en gestión ambiental
- Auditoría energética
- Publicidad de datos ambientales (Declaración, web, ...)

2. Heu rebut un certificat ISO 14.001? Sí No
I una acreditació EMAS? Sí No

En cas afirmatiu indiqueu la data de la certificació i la pàgina des d'on es pot descarregar la vostra Declaració Ambiental.

SOCIETAT	DATA CONCESSIÓ	CERTIFICAT
Aigües de Barcelona	27/01/2004	MA-0293/05
Sorea	30/12/1998	MA-0276/05
Clabsa	07/11/2005	MA-0373/05

Els primers certificats es van obtenir, en la majoria de casos, d'AENOR i després es van transferir a APRILUS, al canviar i transferir aquests certificats al nou organisme de certificació. La antiguitat real consta en el mateix certificat.

Anualment, Agbar publica un informe de Sostenibilitat per a totes les empreses del grup Agbar, d'acord als criteris Global Reporting Initiative (GRI), tant del sector Aigua i Sanejament com altres, amb dades ambientals i es pot consultar en el següent web:

http://www.agbar.es/ica/c-3-5_informe_sostenibilidad.asp

3. En cas que hagueu respost "NO" a la pregunta 2:

- Esteu implantant un SGA? Sí No
- Feu una breu descripció d'alguns dels principals objectius i fites

NA

- Quan teniu previst certificar i segons quina norma (ISO 14.001, EMAS)

NA

Fase II: Evaluación de la información

Actualmente se está desarrollando esta fase:

- Ninguna empresa declara conocer la compra verde ni qué herramientas tiene a su alcance para aplicarla
- En cambio, la mayoría de ellas disponen de un sistema de evaluación de la calidad de los proveedores
- Sólo se realiza compra verde de papel de manera aislada.

Fase III: Elaboración de fichas

CRITERIOS DE AMBIENTALIZACIÓN

FITXA
1

COMPRA DE VEHÍCULOS

CRITERIO 1

Compra o renting de vehículos con consumo de combustible inferior al promedio del vehículo equivalente, según categoría A-B-C de etiquetas voluntarias de eficiencia energética

JUSTIFICACIÓN DEL CUMPLIMIENTO

Consultar la página web del IDAE (www.idae.es/coches/) el modelo concreto de vehículo para conocer su categoría

CRITERIO 2

Compra o renting de vehículos que cumplan con los criterios Euro V.
La Norma Euro V, entra en vigor en octubre de 2009, y establece criterios de emisión de monóxido de carbono (CO), hidrocarburos (HC) y óxidos de nitrógeno (NOx).

JUSTIFICACIÓN DEL CUMPLIMIENTO

Características técnicas del vehículo, suministrado por el fabricante.
[Link a reglamento Euro V](#)

CRITERIO 3

Compra o renting de vehículos el motor de los cuales acepte un

Fase IV: Formación

→ **Dirigida a:** Resp. Medio ambiente y Resp. de compras de las 18 empresas (aprox. 4h)

→ **Contenidos:**

Breve introducción sobre compra verde

Ejemplos de compra de:

Vehículos

Material de oficina

Productos y servicios de mantenimiento

Productos y servicios de limpieza y desinfección

Equipos de trabajo: ordenadores, máquinas de impresión digital

Material de divulgación y cartelería

Cátering y vending (más de 9.000 visitantes/año a instalaciones)

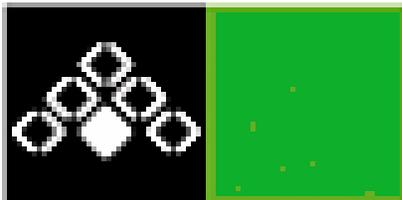
En el futuro...

- Formalización de adhesiones al Plan de Sostenibilidad de la EMSHR mediante un compromiso escrito y público (a través de la web) y aprobado previamente por el Consejo Metropolitano
- Establecimiento de un sistema de asesoramiento y seguimiento de aplicación de la Guía en las 18 empresas
- Finales de 2009-2010: reevaluación (posibilidad de realizar auditorías de compra verde)

¡Gracias por su atención!

aromero@amb.cat

www.amb.cat

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient